

Rok 1924

Starosta obce: Antonín Horák, rolník, č. 96.
Tajemník: Jan Králík, č. 107.
Farář římsko-katolický: Vavřinec Kalivoda
Ředitel občanské a správce obecné školy:
František Svoboda
Správce st. košíkářské učební dílny: Václav
Bollardt
Přednosta četnické stanice: Antonín Pavelka
Přednosta stanice dráhy: Cyril Kouřil
Vrchní poštmistrová: Marie Petterová
Obvodní lékař: MUDr. Jan Zapletal
Okreskový zvěrolékař: František Macík

Meteorologické poměry

Na Štědrý den 1923 zamrzlo a mrzlo pak kromě týdne oblevy v pol. ledna až do 20. března. Set se začalo 8. dubna, ale ještě 10. dubna za sněhové vánice napadlo na 10 cm sněhu, jenž hned roztál. 20. února pěkně viditelné zatmění Měsíce. Žně začaly 19. července. Rok byl celkem suchý. Ku konci roku začalo mrznouti až před Novým rokem, a to velice mírně. Sněhový poprašek jen několik dní.

Úroda

Úroda byla podprůměrná, co se týče obilnin. Hlavně pšenice byla poškozena zelenoookou. Ječmen a ryž málo sypaly následkem sucha. Úroda zemáků a řepy dobrá. Řepa stála 23,- Kč za cent. Proutí méně než jiná léta, cent za 300 – 400 Kč.

Zřízení archivu

V obecní samosprávě došlo letos ku znovuzřízení obecního archivu. Hned v prvních dnech po Novém roce postavena do zasedací síně nová skříň, do níž jsme složili vše, co se dalo sehnati z bývalého obecního archivu. Při tom založena knihovna pro tisky, mající jakýkoliv vztah k naší obci.

Poslední cechmistři odevzdali cechovní památky u nich dosud chované. 15 kusů z obecního archivu vystaveno v září – listopadu na výstavě v muzeu vyškovském.

Ruské divadlo

7. února v Sokolovně ruské divadlo emigrantů.(V. Vladimirov a El. Arcimovičova z Moskvy.)

Oheň

11. února v 3 hod. v noci vznikl oheň v Šebestíkově stodole č. 98, jemuž podlehl i domek č. 411 a stodola Jana Kozáka č. 97.

Smetanovy oslavy

20. dubna pořádal Sokol koncert na oslavu 100letých narozenin B. Smetany. 11. května místní osvětová komise uspořádala pod protektorátem obec. zastupitelstva zájezd pěveckého spolku „Moravané“ z Kroměříže do Morkovic. Večer v Sokolovně slavnostní koncert Smetanův.

„Košíkářské Rozhledy“

25. května vyšlo 1. číslo „Moravských košík. rozhledů“, časopis a inzertní list košíkářů a pěstitelů vrby. Redakce a administrace v Morkovicích, tiskem v Kroměříži. Vychází měsíčně 25tého. Do konce roku vyšlo 8 čísel. Inspirátorem a hlavním spolupracovníkem, za účasti výboru košíkářského společenstva, byl správce st. koš. dílny V. Bollardt. Zodpovědným redaktorem předseda koš. spol. Frant. Hrabánek.

Zajatec

30. června odejel domů Filip Rudsjak, poslední ruský válečný zajatec, který tu ještě meškal.

Sebevražda

5. července skočil pod Větrákem krejčí Dopita z Pornic pod vlak. Těžkému zranění podlehl tentýž den večer.

Divadlo

26. července divadelní zájezd spolku pokrokového studentstva „Milíč“ z Kroměříže do Sokolovny.

Koš. výstava

27. července v 10 hodin dopoledne zahájena pod protektorátem obecního zastupitelstva „Košíkářská výstava“ na Budově, zaujímající 4 místnosti. Byla to první větší výstava košíkářská po válce, ukazující rozmach našeho průmyslu, jmenovitě nábytkového, ale i ukázka starších výrobků, jaké se pracovaly před 50 i více léty. Skončila s úspěchem morálním i finančním 3. srpna.

Válečné jubileum

Téhož dne u pomníku padlých vzpomínka 10. výročí vypovězení války, pořádaná „Družinou vál. poškozenců“.

Obžínky

12. srpna pořádal Sokol velkou obžínkovou slavnost s hanáckým banderiem, alegorickými vozy (vůz roboty, vůz obžínkový, vůz povznešení stavu selského, vůz národního děla = staré veteránské) a divadlem v sokolské zahradě. Divákům se tu ukázala pestrá skupina starých původních hanáckých krojů, jež už u nás vůbec neznáme.

Oheň

18. srpna o 1/2 12 hod. polední vznikl oheň v domě Ed. Bleši č. 318. Vyhořel také sousední dům Kon. Jiříčka č. 320.

Divadlo

24. srpna sehráli v sokolovně místní studenti „Cop“ od Kunětické.

Manévry

Letošní manévry, soustřeďující se na přechodu Moravy u Kvasic, zasáhly ve svůj okruh také Morkovice. 23. srpna ráno přibyl sem: 1., 2., 3. prapor 3. pěšího pluku Jana Žižky s pluk. praporem, který chován na Budově a 3 baterie 53. děl. pluku. Večer plukovní koncert na městěčku. Druhého dne odtáhlo vojsko dále.

Čestný občan Frant. Hrab

25. srpna rozloučil se s obcí řídící učitel František Hrab, který zde 35 let působil. Za zásluhy o rozvoj školy morkovské a spolkovou činnost jmenován byl při této příležitosti čestným občanem městyse Morkovic.

*František Hrab,
statim. ředitel.*

8 hodinová doba pracovní

Téhož dne zavedena 8 hod. doba pracovní v dílnách košík. po úsilném jednání mezi dělnictvem a zaměstnavateli za zprostředkování správce okres. pol. správy vl. r. Hroneše. Provádění její ale v praxi se neuskutečnilo.

„Bezkonfesijní sdružení“

7. září konána ustavující schůze „Bezkonfesijního sdružení pro Morkovice a okolí“, jíž nový spolek vzešel v život.

Parcelace

Dle záborového zákona došlo letos na parcelaci morkovského velkostatku. Parcelačním řízením rozděleno bylo v Morkovicích 74,10 ha velkostatkářské půdy mezi 103 účastníky, z nichž dostali jednotlivci od nejmenšího přídělu po 0,30 ha až do největšího 1,00 ha. Větší výměru dostal jen sirotčinec P. Churého – 2,90 ha a obec – 3,70 ha na trati Krátký.

Příděly nalézají se na tratích: Kamenná, Na láně, Litenčák, Dlouhý záhony, Gret, Mikulášková, Tabulky, Klč velká a malá, Sady, Rychtářka a Rybník. Občanům z Prasklic přidělen Žleb (18 měřic) a Přední Díly od Prasklic (42 měřic).

Půda odevzdána novým majitelům 15. září. Proti přídělu hned podán protest od občanů i obecního výboru, ale bez úspěchu.

Měrice parcelačního pole přišla na 700-1 200 Kč, dle jakosti půdy. Tento přesun půdy, třebas dosti značný, neukojil ani zdaleka „hlad po půdě“.

Kontrola dobytka

Od listopadu zřízena byla „Užitková kontrola hospodářských zvířat“ pro chovný obvod Morkovice jako filiálka zemského výzkumného zootechnického ústavu v Brně. Dosud patří k tomuto obvodu: Morkovice, Slížany, Prasklice a Tetětice. Úředník tohoto ústavu, který kontrolu provádí, sídlí v Morkovicích.

Lidová škola hospodářská

Počátkem téhož měsíce zahájena „Zimní lidová škola hospodářská“ na Budově. Místnost poskytla obec, stejně i peněžitou podporu vedle obcí: Slížan, Počenic, Uhřic, Pornic a Pačlavic. Založena byla zdejšími hospodářskými činiteli, ale nebyla ministerstvem uznána. Přesto přednášelo se 2x týdně 70 posluchačům až do počátku března. Přednášeli místní učitelé, hospodářský správce a lékař.

Ochrana matek a kojenců

6. listopadu založena „Ochrana matek a kojenců“, jako pracovní odbor okresní péče o mládež. Je zřízena pro obce: Morkovice, Dřínov, Počenice, Tetětice, Uhřice, Vlčí Doly, Slížany a Nítkovice. Místnost pro lékařskou poradnu získána v obecní kanceláři. Činnost do konce roku omezila se pouze na organizaci nového odboru.

Telegraf

25. listopadu uveden v činnost telegraf a telefon. Po dlouholetém více méně energickém úsilí došlo ku zřízení telefonu až v tomto roce. Na výzvu ředitelství pošt a teleg. v Brně svolaná schůze zájemníků pověřila vedením celé akce 5 občanů. Úřad žádal za zřízení 12 000 Kč. Ty složili dobrovolně zdejší zájemníci! Obec upravila potřebné místnosti na Budově, do nichž se také přestěhoval od 17. září poštovní úřad z čís. 14. Telegrafické vedení postaveno od nádraží krátce před tím.

Fyznam

přispěvků na vybudování telefonu
v Moravici u Staroměstce

číslo	jméno	dávka obnoř	dávka přiz.	jméno	dávka obnoř
1	Adamčík Jan	22/6	50	Červák	5200
2	Holimes Frant	20/6	50	27 Hrozdík druzdov	1500
3	Sadek Josef	24/6	100	28 Zigmund Josef	50
4	Žliva Emil	22/6	50	29 Dr. Zepřel	200
5	Štětina Karel	22/6	100	30 Derha Martin	100
6	Dr. Macík	19/6	200	31 Farková Karla	200
7	Žymala Josef	20/6	100	32 Čičík J. pchar	100
8	Hrabánek Fr.	24/6	100	33 Hrabánek Imr	100
9	Horál Frant	22/6	100	34 Apolenár Fr. pchar	50
10	Štěpánek Alois	29/6	100	35 Čihák Ladisl	100
11	Churý Frant	24/6	200	36 pater Kalivoda	100
12	Farkábil Fr.	24/6	200	37 { Jen Ark.	2500
13	Žliva Frant	24/6	300	{ Společenstvo smiř. živ.	300
14	Derha Ark	22/6	300	38 Fránek Václav	300
15	Červáček Frant	22/6	200	39 Žliva Moric	200
16	Čulcha Frant	22/6	100	40 Živnost náložní	100
17	Propršil Jan	24/6	200	41 Harnavský Frant.	100
18	Halama & Horák	24/6	200	42 Danek Dom	100
19	Malik Lilem	24/6	100	43 Fránek Rud	100
20	Vincenc Jan	22/6	300	44 Žliva & spol.	200
21	Vit Čihák & syn	22/6	400	45 Čihák Alois	100
22	Horák Frant	29/6	100	46 Moric Fr	50
23	Žliva Fric	22/6	200	47 Lesm'přívra	1000
{ Čihák hostinský Pol. zádruha		22/6	1000	48 Společenstvo mřech	250
24	Parfisenbau	22/6	500	49 obchodník Fr. Žárný	200
{ Halama & Holanec		22/6	100	50 Frim Bohumil Janice	100
25	Pálský & Rybář	22/6	500	51 Obec Hlízany	300
26	Družstvo Hořáků	22/6	500	52 Frim cel.	200
				53 Moravice	2000

Divadlo, besídka

29. listopadu v Sokolovně „Žižkův večer“, na paměť 500letého výročí jeho úmrtí.

7. prosince zájezd divad. ochotníků z Bedihoště do Sokolovny.

Nová školní budova

18. prosince otevřena na školní slavnosti nová budova školní číslo 416, která svou výstavností vyniká daleko široko. Plány vypracoval architekt Jan Syřiště, profesor průmyslové školy v Brně. Stavitelem zvolen Václav Stolejda, stavitel z Bran. Náklad obnášel celkem 1 056 000 Kč, mimo vedlejší výdaje podružné. (Pozemek stál 39 000 Kč, architekt 35 000 Kč, stavitel 982 000 Kč.) Na úvěr vypůjčeno 900 000 Kč u spořitelny města Kroměříže. Stavba trvala celý rok. První kop do země učiněn na staveništi 17. prosince 1923. Stavba byla pak pro potíže činěné ze strany správy místního velkostatku na 1 měsíc přerušena a po Vánocích se pracovalo dále, pokud nepříznivé zimní počasí dovolovalo. Kolaudace odbývána 26. listopadu.

Nové domy

Nově vystavené domy v roce 1924:

č. 412	Alois Bleša
č. 413	Jan Kudláček
č. 414	Hynek Borovička
č. 415	Josef Borovička
č. 416	měšťanská škola a byt ředitele
č. 417	Jan Kučírek

Porody

Počet porodů za rok 1924:

Římskokatolických	46
Československých	12
Bez vyznání	3
Celkem	61

Sňatky

Počet sňatků:

Římskok-katolických	13
---------------------	----

Československých	6
------------------	---

Civilních	3
-----------	---

Celkem	22
--------	----

Úmrtí

Úmrtí 39. Z nakažlivých chorob: trachom, tyf břišní a úplavice.

Přirážky

Přirážky obecní za rok 1924: na dani domovní 280% (výnos 4 644,-Kč), na ostatní dani 934%.